

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی تهران

شاخص جهانی شفافیت نظام‌های سلامت Global Health Systems Transparency Index

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران، سازمانی است که برای دیده‌بانی وضعیت سلامت، تولید و ترویج به‌کارگیری شواهد علمی مورد نیاز برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران سلامت در سطح ملی ایجاد شده است.

تمرکز اصلی فعالیت‌های مؤسسه بر روی نتایج و پیامدهای اقدامات و مداخلات انجام شده در حوزه سلامت است.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران در تلاش است با عمل به رسالت خود به‌عنوان دیده‌بان سلامت کشور با استفاده از همه‌توان دانشی داخل کشور و به‌کارگیری ظرفیت‌های بین‌المللی، ضمن پیش‌بینی روندها و رصد شاخص‌های نظام سلامت؛ با استفاده از تجربیات سایر نظام‌های سلامت، مداخلات مؤثر برای اصلاحات در نظام سلامت را طراحی و توصیه کند، و در صورت اجرای آنها به ارزیابی و پایش مداخلات می‌پردازد؛ از سویی به‌عنوان مرجع و مشاور تأمین شواهد علمی تصمیم‌گیران سلامت در کشور و دیده‌بانی منطقه شناخته شده و از این طریق مجریان و متولیان حوزه سلامت را در دستیابی به جامعه سالم یاری می‌کند. در راستای این موضوع، در ادامه چشم‌انداز و مأموریت‌های کلان ارائه می‌شود.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت
جمهوری اسلامی ایران

تهران، بلوار کشاورز، خیابان وصال شیرازی، خیابان بزرگمهر شرقی، پلاک ۷۰

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت، جمهوری اسلامی ایران

nih.tums.ac.ir

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران

دسیرخانه دیده‌بانی سلامت

حق معنوی این اثر متعلق به مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.

ابعاد اندازه‌گیری شفافیت در نظام سلامت

شاخص‌ها: تا چه حدی اطلاعات در مورد هرکدام از این موارد در دسترس عموم می‌باشد؟

- 9. Communication of Healthcare data
- 10. Personal Healthcare data
- 11. Governance
- 12. Finance
- 13. Patient Experience
- 14. Quality of Healthcare

- 15. Financial performance
- 16. Prices patients are charged
- 17. Prices health insurers/ payers are charged
- 18. Disclosure of payments, gifts and hospitality to healthcare staff
- 19. Patient reported outcome measures
- 20. Mortality/ survival rates for individual medical conditions and treatme

کشورهایی که شفافیت در نظام سلامت و نمره کل شاخص در آنها بررسی شده است

رتبه	کشور	نمره شاخص شفافیت در نظام سلامت
۱	دانمارک	۷۴
۲	فنلاند	۷۲
۳	سودان	۷۱
۴	نروژ	۶۹
۵	بریتانیا	۶۹
۶	استرالیا	۶۸
۷	نیوزیلند	۶۷
۸	هلند	۶۷
۹	پرتغال	۶۴
۱۰	سنگاپور	۶۳
۱۱	رژیم‌اشغالگر	۶۲
۱۲	برزیل	۶۱
۱۳	کانادا	۶۱
۱۴	اسپانیا	۶۱
۱۵	فرانسه	۶۰
۱۶	آلمان	۵۶
۱۷	ایتالیا	۵۴
۱۸	ایسلند	۵۳
۱۹	سوئیس	۵۳
۲۰	جمهوری کره	۵۲
۲۱	لهستان	۵۰
۲۲	جمهوری ایرلند	۴۹
۲۳	لوکزامبورگ	۴۷
۲۴	روسیه	۴۷
۲۵	استرالیا	۴۶
۲۶	ژاپن	۴۶
۲۷	یونان	۴۳
۲۸	مکزیک	۴۲
۲۹	عربستان سعودی	۳۸
۳۰	آفریقای جنوبی	۳۷
۳۱	هند	۳۶
۳۲	چین	۳۲

میانگین ۵۵

نتیجه‌گیری

تدوین شاخص جهانی شفافیت نظام‌های سلامت اقدام مثبتی برای سنجش شفافیت در نظام‌های سلامت به‌نظر می‌رسد. از آنجا که تاکنون گزارشی از شفافیت در نظام سلامت کشور منتشر نشده است و با توجه به اینکه جهت تدوین راهبرد تأمین مالی حوزه سلامت، در ابتدای اصلاحات تأمین مالی حوزه سلامت، توصیه شده است که وضعیت شفافیت در نظام سلامت مشخص باشد لذا ضرورت دارد که در اولین قدم با توجه به این شاخص، گزارشی از وضعیت شفافیت نظام سلامت کشور تهیه و منتشر گردد.

شاخص جهانی شفافیت نظام‌های سلامت

پیام اصلی

جهت ارزیابی وضعیت شفافیت در نظام سلامت کشورها یک شاخص ترکیبی به نام شاخص جهانی شفافیت نظام‌های سلامت Global Health Systems Transparency Index شامل ۲۷ شاخص در شش حیطه تعریف شده است؛

براساس این شاخص وضعیت شفافیت در نظام سلامت ۳۲ کشور اندازه‌گیری شده است که در بین این کشورها، بالاترین نمره ۷۴ (کشور دانمارک) و پایین‌ترین آن ۳۲ (کشور چین) بوده است؛

این گزارش همچنین شامل یک‌سری پیشنهادات برای افزایش شفافیت در نظام سلامت در قالب اقدامات کلیدی برای دولت‌ها و همچنین ارائه‌دهندگان خدمت می‌باشد.

اندازه‌گیری شفافیت در نظام سلامت باعث بهبود کیفیت داده‌ها و اطلاعات منتشرشده، کاهش هزینه‌ها و افزایش کیفیت مراقبت‌های سلامتی می‌شود با این حال شفافیت در نظام سلامت یک مفهوم بحث برانگیز با تفسیر گسترده‌ای براساس کشور، نحوه ارائه خدمات سلامت و گروه‌های ذینفع است. KPMG^۱ برای شفافیت در نظام سلامت شش حیطه اصلی تعریف کرده است که عبارتند از: کیفیت ارائه خدمات سلامت، تجربه بیماران، آژانس ملی برای حقوق و شکایات بیماران و گزارش حوادث ناخوشایند و اندازه‌گیری سیستم ملی با استفاده از شناسه منحصر به فرد بیماران؛ حمایت از ارائه‌دهندگان نوآور؛ سنجیدن آنچه برای بیماران مهم است؛ سنجیدن شاخص‌های کمتر، داده‌های پرمعنی‌تر؛ ایجاد شفافیت قیمت‌گذاری براساس فرد؛ رویکرد بده-بستان به‌منظور حفاظت از داده‌های بیماران؛ ترویج روایت‌های مستقل برای بهبود آگاهی.

این گزاره برگ شامل وضعیت شفافیت نظام سلامت در ۳۲ کشور جهان و پیشنهادهایی در رابطه با چگونگی دستیابی به شفافیت در نظام سلامت است.

۱. شبکه KPMG (Klynveld Peat Marwick Goerdeler) که در سال ۱۹۷۸ شکل گرفته، یک شبکه جهانی متشکل از اعضای مستقل است که خدمات اعتبار بخشی، مالیاتی و مشاوره‌ای را ارائه می‌دهد. این شبکه دارای بیش از ۲۱۹ هزار عضو در ۱۴۷ کشور جهان می‌باشد.

راهکارهای پیشنهادی برای بهبود وضعیت شفافیت در نظام‌های سلامت

- استراتژی پایدار^۲ (گزارش همگانی در مورد کیفیت مراقبت، پیمایش‌های ملی روی تجربه بیماران، آژانس ملی برای حقوق و شکایات بیماران و گزارش حوادث ناخوشایند و اندازه‌گیری سیستم ملی با استفاده از شناسه منحصر به فرد بیماران)؛
- حمایت از ارائه‌دهندگان نوآور؛
- سنجیدن آنچه برای بیماران مهم است؛
- سنجیدن شاخص‌های کمتر، داده‌های پرمعنی‌تر؛
- ایجاد شفافیت قیمت‌گذاری براساس فرد؛
- رویکرد بده-بستان به‌منظور حفاظت از داده‌های بیماران؛
- ترویج روایت‌های مستقل برای بهبود آگاهی.

- A consistent strategy
- Take the lead from innovative providers
- Measure what matters to patients
- Fewer measures, more meaningful data
- Provide personalized price transparency
- A give-and-take approach to safeguarding patient data
- Promote independent narratives to improve understanding

معرفی گزاره برگ

نوشتار تک برگ برای ارائه اطلاعات در چارچوبی است که نکات کلیدی در آن برجسته شده است.

در پاسخ به چه پرسش‌هایی تدوین شده است؟

این گزاره برگ در پاسخ به سؤال سیاستگذاران نظام سلامت در رابطه با بررسی اندازه‌گیری شفافیت در نظام سلامت در ایران با توجه به شاخص‌های بین‌المللی تدوین شده است.

شامل چه مواردی است؟

این گزاره برگ شامل وضعیت شفافیت نظام سلامت در ۳۲ کشور جهان و پیشنهادهایی در رابطه با چگونگی دستیابی به شفافیت در نظام سلامت است.

شامل چه مواردی نیست؟

این مستند براساس گزارش KPMG Global Health System Transparency که در سال ۲۰۱۷ میلادی منتشرشده، تهیه و از سایر گزارش‌های ملی و بین‌المللی به‌عنوان منبع استفاده نشده است. این گزاره برگ شامل وضعیت کشور ایران براساس شاخص شفافیت در نظام سلامت نمی‌باشد.

فهرست گزاره برگ شامل چه مواردی است؟

- راهکارهای پیشنهادی برای بهبود وضعیت شفافیت در نظام‌های سلامت؛
- ابعاد اندازه‌گیری شفافیت در نظام سلامت؛
- کشورهایی که شفافیت در نظام سلامت و نمره کل شاخص در آنها بررسی شده است.